

תגלה האמת. לכן גיליתי לו את סודי כבר באותו היום. הקצין הופתע מאוד ואמר שלא תיאר לעצמו שערבי יכול לִי היות כליכך נחמד. אבל כשבאו לבקר בני משפחתי, הציג אותי בפניהם כעובר־דיה התימני, ולא כעבדאללה הערבי."

היא רעדה בכל גופה

הערבים המתחזים, חיים בעיר בצל פחד ההתגלות ועומדים כל העת על המישר. הם חוששים משאלות כמו: "איפה אתה גר?" ו"היכן היית בצבא?"

"אני תמיד אומר ששרתתי בגולני," אומר עלי, "כי זה חייל שאין הרבה מה לשאול עליו."
בכניסה לקולנוע הם חביבים, חייכנים וסימפאטיים. לא מסתכלים ימינה ושואר לה, כדי לא לעורר חשד. במועדונים הם מתנהגים כישראלים-לכל-דבר, ומספרים בדיחות ישראליות. "הייתי מבסוט כשר שוטר עצרה בכניסה לקולנוע צעיר מרוקאי שהיה מאחורי," אומר איסמא"עלי, "סימן שהתחזיתי טוב. העלבון הכבד ביותר זה שמעמידים אותך בצד וחושך דים בך. אנחנו משתדלים שלנו זה לא יקרה."

"אני לא יודע מי אני"

כשמבקשים תעודת-זיהוי שולף עלי את תעודת-הסטודנט בה כתוב: סטודנט דגש למדעי-הרוח. "לפעמים, למולי הטוב, השוטרים לא יודעים לקרוא וזה עוזר לי. כאשר הם מזהים אותי ורואים שרשום סטודנט, הם עוזבים אותי במנוחה."

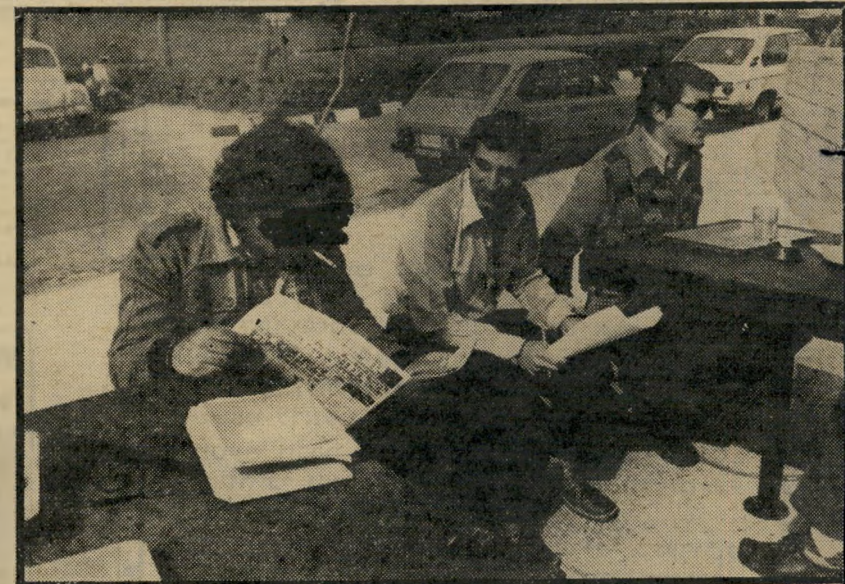
עבדאללה העובדיה חוזר לכפרו עם תום העבודה. בגלל העלבונות הרבים שספג כאשר ניסה למצוא דירה בעזרת חבר יהודי. החבר היה מוכן לשכור את הדירה על שמו, אבל ביקש מעובדיה להתנהג יפה, לא להתפרע, לא לעשות רעש ולא להסתובב עם כאפיה. "היהודים פשוט חושבים שאנחנו בארבים, שגדלנו על העצים ולא יודעים לתנהג," אומר עבדאללה. "אני לא מבין את הבורות הזאת." לבסוף החליט שלא לשכור דירה בתל-אביב. "סיגלתי לי במשך הזמן מבטא תימני, אני נראה כתימני וכך אני מסתדר במקום עבודתי ללא הטרדות."

על התרועעות עם בחורות יהודיות אומר רים המתחזים: "זה אף פעם לא הולך ברצינות. היחסים הם תמיד לטווח קצר בלבד. לכן לא כדאי לגלות את הזהות האמיתית."

מספר שמואליק-איסמאעיל: "יצאתי עם בחורה דתיה במשך שלושה חודשים ולא סיפרתי לה שאני ערבי. כל הזמן פחדתי שאפגוש מישהו שמכיר אותי כערבי, ואז יהיה לי לא נעים. יום אחד הלכנו



אלי-עלי ונעדות הקמיוס
בקיטריה של אוניברסיטת תל-אביב, שקוע בשיחה עם סטודנט יתודיות שאינן יודעות את מוצאו הערבי. למעלה משמאל: בכפר הערבי, משחק ששיבש עם חבריו. למטה: בקמפוס, קורא עיתון עברי על מנת להתחזות.



למועדון. רקדנו ובילינו יפה. כשחזרנו החלה לספר לי על חברותיה שיצאו עם ערבים, וכמה שפר עליה מזה שלה לא קרה כדבר הזה. החלטתי שזה בדיוק הרגע המתאים לספר לה את האמת. "כשגיליתי לה, פרצה בכני היסטרי ואמרה שאני שיכור ועושה ממנה צחוק. יוסוף-יוסי המלצר מתייחס לנושא השלום עם ארצות ערב: "אם היו מקבלים לעבודה ערבי ממצרים, היו כר לם אומרים: יופי, הגורמליוציה התחילה. אבל הם טועים. קודם עליך לעשות שלום בית בתוך הארץ ורק אחר כך צריך לִי חפש שלום מחוץ לגבולותיה."

המזולז, לדבריו, בעבודה ולעולם לא יהיה מסור כמו הערבי. בעל-העסק הוא שנתן לעובדו את שמו היהודי, ומתנגד בכל תוקף לכך שלקוחותיו הסנובים בצפון תל-אביב יידעו את מוצאו האמיתי. "כמה שהם סימפטיים אליו היום, הם יכולים לשנות את דעתם בן-רגע, אם תיודע להם האמת. לכן המצב הנוכחי עדיף."

איסמאעיל-שמוליק הנהג מספר שיום אחד נכנס במיקרה לאותה מכבסה, עם לקוחה שרצתה לקחת במונית את כביסה. ולפתע ראה את חברו מן הכפר.

"היה רגע של מבוכה בינינו," הוא מודה, "למרות שהוא ואני מאותו הכפר, לא ידעתי על מקום עבודתו. הוא נהיה אדום, נייענע בראשו ונעלם מיד לחדר האחורי של המכבסה. לי, כמוכן, לא היה נעים, והסתלקתי מיד החוצה, כדי שלא להביכו." עלי-אלי, המצטיין בלימודיו, משתדל גם להצטיין במעשים טובים. כדי להוכיח את עצמו. הוא מספר: "יום אחד נסעתי באוטובוס. בסוף האוטובוס ישבה אשה, שהיתה הרה בחודש התשיעי. זה היה בערב, וכל הנוסעים מיהרו הביתה בדרך חזרה מעבודתם. לפתע נשמעו זעקות בר-אוטובוס. האשה נתקפה בציריילידיה ו־צעקה מכאבים. אף אחד באוטובוס המלא לא קם לעזור לה. ראיתי את המצב, לא חשבתי הרבה, ניגשתי אליה והורדתי אותה מן האוטובוס. עצרתי רכב שעבר בכביש והיסעתי אותה לבית-החולים הקרוב."

"למחרת בבוקר ניגשתי אליה. האשה לא האמינה למראה עיניה כשראתה אותי ממתין, והתחילה להודות לי ולשבח אותי על מה שעשיתי, ואמרה: למולי נמצא באוטובוס יהודי אחד שהוא בן-אדם ושהיה מוכן לעזור לי. אז ענית לה: האדם היחיד שעזר לך ברגעים קשים אלה הוא ערבי, ולא יהודי. כן, אני ערבי."

"כשאמרת לי את הדברים האלה נמר לאת גאוה וסיפוק, כמו שלא הרגשתי אף פעם. האשה פקחה וזוג-עיניים כאחת שלא מאמינה. ואמרה: מעולם לא תיארתי לעצמי שאזכה לעזרה ואנושיות דווקא מערבי!"

עלי אינו מבין כיצד העם היהודי, שידע סבל כה רב בגולה, מסוגל להתאכזר לבני עם אחר. "פגשתי פעם יהודיה צעירה, שיצאתי איתה, ושואמא שלה נאלצה לִי התחזות כגרמניה על מנת להציל את עצמה מציפורני הנאצים. הטחתי בפניה: עכשיו את אולי מבנה מה אני מרגיש כשאני נאלץ להתחזות והותי חצוייה ו־מוסרת."

מספר עלי-אלי בגילוי-לב: "אנחנו ערביים-ישראלים, אבל חיים את המציאות יותר גרוע מערביי השטחים. אני נשבע שאני לא יודע את הזהות האמיתית שלי. אני לא יודע אם אני ערבי או שאני ישראלי. במדינות ערב אומרים לי שאני בוגר, ושאני יהודי לכל דבר. בשכם, טול-כרם וירושלים אומרים שאנחנו יהודים. אנחנו עומדים בין הפטיש והסדן. אני לא יודע מי אני. בישראל מתייחסים אלינו כאל ערבים ומדינת ישראל מסרבת למע־שה לקבל אותנו. כל עוד יימשך המצב המגוחך הזה, אנחנו נמשיך להתחזות, כי רק כך אנחנו מרגישים מוגנים."

פנים סמוקות במכבסה

הערבים המתחזים, המודעים היטב למצבם הקשה במחיצת היהודים, עושים הכל כדי להוכיח את כישרונותיהם ולהסתיר את מיגרעותיהם. הם חייבים להצטיין בכל דבר.

יודע על ערבי אחד, הגר באחד הכפרים, ואף בכפרו שלו אין יודעים היכן הוא עובד. אותו ערבי עובד במכבסה ידועה בצפון תל-אביב. לעבודה הוא מופיע כשהוא לבוש במיטב הבגדים התפורים בטוב-שעם. לפעמים הוא לבוש בחליפה אף בחום הגדול. כלפי הלקוחות הוא מתנהג באדי-בות מופגנת. כגבר אירופי. את הכביסה הוא מביא ללקוחות פעמים רבות לביתם, ללא תשלום.

בעל-המכבסה מתוודה שאכן הוא יודע את זהותו האמיתית של עובדו, אולם ה־איש עדיף בעיניו על כל עובד יהודי,